

ISSN: 1307-914x

GAZİ TÜRKİYAT

TÜRLÜK BİLİMİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Journal of Turkology Research

TÜRKİYAT

11

GÜZ 2012

GAZİ TÜRKİYAT, GÜZ 2012 / 11

TÜRKLÜK BİLİMİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Journal of Turkology Research

ISSN : 1307-914X, GAZİ ÜNİVERSİTESİ, ANKARA, 2012

SAHİBİ / *Owner*

Gazi Üniversitesi Türkiyat Uygulama ve Araştırma Merkezi Adına
PROF. DR. SÜLEYMAN BÜYÜKBERBER

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ / *Editorial Director*

YRD. DOÇ. DR. HABİBE YAZICI ERSOY

EDİTÖR / *Editor*

PROF. DR. HÜLYA KASAPOĞLU ÇENGEL

EDİTÖR YARDIMCISI / *Assistant of Editor*

ARŞ. GÖR. HÜSEYİN YILDIZ

YAYIN DANIŞMA KURULU / *Publication Board of Overseers*

PROF. DR. ŞÜKRÜ HALUK AKALIN [TÜRKİYE] • PROF. DR. YAVUZ AKPINAR [TÜRKİYE] • PROF. DR. EKREM ARIKOĞLU [KIRGIZİSTAN] • PROF. DR. PAKİZE AYTAÇ [TÜRKİYE] • PROF. DR. ALİ FUAT BILKAN [TÜRKİYE] • PROF. DR. UWE BLAESING [HOLLANDA] • PROF. DR. HÜLYA KASAPOĞLU ÇENGEL [TÜRKİYE] • PROF. DR. AHMET BİCAN ERCİLASUN [TÜRKİYE] • PROF. DR. YAKUP KARASOY [TÜRKİYE] • PROF. DR. GULBANU KOSIMOVA [KAZAKİSTAN] • PROF. DR. BARBARA KELLNER-HEINKELE [ALMANYA] • PROF. DR. SALİM KOCA [TÜRKİYE] • PROF. DR. MEHMAN MUSAYEF [TÜRKİYE-AZERBAYCAN] • PROF. DR. M. ÖCAL OĞUZ [TÜRKİYE] • PROF. DR. NAZİM HİKMET POLAT [TÜRKİYE] • PROF. DR. OSMAN FİKRİ SERTKAYA [TÜRKİYE] • PROF. DR. HALE ŞİVGİN [TÜRKİYE] • PROF. DR. LİTİP TOHTI [ÇİN] • PROF. DR. NACİYE YILDIZ [TÜRKİYE]

YAYIN HAKEM KURULU / *Board of Referees*

PROF. DR. İSMAİL HAKKI AKSOYAK • PROF. DR. EKREM ARIKOĞLU • PROF. DR. PAKİZE AYTAÇ • PROF. DR. İSMET CEMİLOĞLU • PROF. DR. HÜLYA KASAPOĞLU ÇENGEL • PROF. DR. AHMET BİCAN ERCİLASUN • PROF. DR. BİLGEHAN ATSIZ GÖKDAĞ • PROF. DR. LEYLÂ KARAHAN • PROF. DR. YAKUP KARASOY • PROF. DR. CEVAL KAYA • PROF. DR. MEHMET ŞAHİNGÖZ • PROF. DR. SİDİKA YALÇIN • PROF. DR. NACİYE YILDIZ • PROF. DR. EMİNE YILMAZ • DOÇ. DR. FİGEN GÜNER DİLEK • DOÇ. DR. İBRAHİM DİLEK • DOÇ. DR. MUSTAFA EKİNCİKLİ • DOÇ. DR. KONURALP ERCİLASUN • DOÇ. DR. FEYZİ ERSOY • DOÇ. DR. KEMALETTİN KUZUCU • DOÇ. DR. MEHMET ÖNAL • DOÇ. DR. NEZAHAT ÖZCAN • DOÇ. DR. CENK REYHAN • DOÇ. DR. F. AHSEN TURAN • YRD. DOÇ. DR. HÜSEYİN BAYDEMİR • YRD. DOÇ. DR. MUSA DEMİR • YRD. DOÇ. DR. MEHMET DOĞAN • YRD. DOÇ. DR. GÜLBANU DUMAN • YRD. DOÇ. DR. R. MELİH ERZEN • YRD. DOÇ. DR. ORHAN KURTOĞLU • YRD. DOÇ. DR. BİLGİNER ONAN • YRD. DOÇ. DR. M. EYÜP SALLABAŞ • YRD. DOÇ. DR. CANAN SEVİNÇ • YRD. DOÇ. DR. ÖZER ŞENÖDEYİCİ • YRD. DOÇ. DR. ERDEM UÇAR • YRD. DOÇ. DR. VELİ SAVAŞ YELOK

YAYIN KURULU ÜYELERİ / *Members of Editorial Board*

ARŞ. GÖR. FULYA ACUNGİL • ARŞ. GÖR. DİNÇER APAYDIN • ARŞ. GÖR. NAZGÜL DURHAN • ARŞ. GÖR. BİLAL KOÇ • ARŞ. GÖR. MUSA SALAN • ARŞ. GÖR. NURAY TAMİR • ARŞ. GÖR. ARIFE ECE TOMBUL • ARŞ. GÖR. HÜSEYİN YILDIZ

İNGİLİZCE EDİTÖRÜ / *Editor for English Abstracts*

YRD. DOÇ. DR. GÜVEN MENGÜ

KAPAK TASARIMI VE İÇ TASARIM / *Design By*

ARŞ. GÖR. HÜSEYİN YILDIZ

BASIM YERİ / *Printed By* : Gazi Üniversitesi Matbaa İşletmesi ve Ahşap İmalathanesi Müdürlüğü,
Gölbaşı/ANKARA TEL : +90 312 484 10 94 • E-POSTA: gazi-bas-mevil@hotmail.com

GAZİ TÜRKİYAT DERGİSİ, HAKEMLİ ULUSLARARASI SÜRELİ (ALTI AYLIK) YAYINDIR.

GAZİ TÜRKİYAT DERGİSİ, ULAKBİM SOSYAL BİLİMLER VERİ TABANI (SBVT) TARAFINDAN TARANMAKTADIR.

GAZİ TÜRKİYAT'tan Merhaba

Gazi Üniversitesi Türkiyat Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin yayını olan GAZİ TÜRKİYAT TÜRK LÜK BİLİMİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ, elinizdeki sayıyla yayın hayatının 5. yılını tamamlamış bulunmaktadır. 11. sayı ile karşınıza çıkarken derginin, ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı (SBVT) tarafından taranmakta olduğunu sizlerle paylaşmak isterim. Derginin bu aşamaya gelmesinde bundan önceki sayılarda editör olarak katkıda bulunan değerli meslektaşlarım Prof. Dr. Şuayip KARAKAŞ ve Prof. Dr. Naciye YILDIZ'a; ayrıca, derginin bütün süreçlerinde karşılıksız emek sarf eden genç meslektaşım Yrd. Doç. Dr. Veli Savaş YELOK'a bütün içtenliğimle teşekkür ederim. Ayrıca, derginin bugüne ulaşmasında bilimsel yazı sahiplerinin ve bu yazıları denetimden geçiren hakemlerin de emek ve destekleri tartışılmaz. Kendilerine bu vesileyle sonsuz teşekkürler...

Elinizdeki sayının hazırlık aşamasında Gazi Üniversitesinin Rektörlük makamında görev değişikliği oldu. Yeni Rektörümüz Prof. Dr. Süleyman BÜYÜKBERBER, derginin uluslar arası indeksler tarafından taranması konusundaki hassasiyetini ve dergiye destek sağlayacaklarını samimiyetle ifade etmiştir. Ayrıca, Üniversitemizin bilimsel dergilerinden sorumlu Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet TÜRKER, derginin yayımlanma aşamasını bizzat takip etmiştir. Kendilerine teşekkür eder, bu desteğin eksilmeden devam etmesini dilerim.

Bu sayıda hakemlik sürecini tamamlayan 15 özgün yazı, 3 çeviri ve 5 yayın değerlendirme yazısı bulacaksınız. Dil, tarih, edebiyat ve halk kültürü alanındaki makaleleri, Türk Diliyle ilgili çeviriler ve alanla ilgili yeni yayınlar üzerine yapılan değerlendirmeler takip etmektedir.

Gazi Türkiyat'ın bu ve bundan önceki sayılarına ve yazıların tam metnine <http://turkiyat.gazi.edu.tr/> sayfasından ulaşabilirsiniz. Bundan sonraki sayılar da yayımlanmakla birlikte ayrıca, WEB sayfamızda okuyucuların hizmetine sunulacaktır. Derginin bu sayısında emeği geçenlere, özellikle yazar ve hakemlerimize teşekkür eder, 2013 yılının herkese mutluluk ve sağlık getirmesini dilerim.

HÜLYA KASAPOĞLU ÇENGEL

Editör

GAZİ TÜRKİYAT, GÜZ 2012 / 11

İÇİNDEKİLER / Contents

GAZİ TÜRKİYAT'tan Merhaba

MAKALELER / Articles

- 1 **TÜRKİYE VE MONGOLİSTİK - 1) Moğolların Gizli Tarihçesi Çevirisi ÜZERİNE, 2) TÜRKİYE'DE MONGOLİST VAR MI?, 3) ÜLKEMİZ ÜNİVERSİTELERİNDE NİÇİN MOĞOL KÜLTÜRÜ BÖLÜMÜ YOK?** 1-10
Turkey and Mongolistic - 1) On the translation of the Secret History of Mongols, 2) Are there any Mongolists in Turkey?, 3) Why are not there any Departments on Mongolian Culture in the universities on Turkey?
Osman Fikri SERTKAYA
- 2 **DİNİ İNANÇLARIN VE DÜŞÜNCELERİN POLİTİK AMAÇLARDA KULLANILMASINA DAİR SELÇUKLU DEVRİNDEN İBRET VERİCİ BİR ÖRNEK: BABAİLER AYAKLANMASI** 11-38
An Exemplary Instance of the Usage of Religious Beliefs and Thoughts for Political Purposes from the Seljuk Period: The Babai Revolt
Salim KOCA
- 3 **SİBİRYA'DAKİ TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI** 39-45
Turkology Studies in Siberia
Eyüp BACANLI
- 4 **ESKİ TÜRKÇE –gInçA ZARF FİİL EKİNİN KÖKENİ ÜZERİNE** 47-52
On Etymology of Old Turkic Adverbial Suffix –gInçA
Erdem UÇAR
- 5 **KİTABÜ'L-İDRAK Lİ LİSÂNİ'L-ETRÂK'TE ALINTI KELİMELER** 53-66
Loanwords in Kitab Al-Idrak Li Lisan Al-Atrak
Musa SALAN
- 6 **MANZUM ESERİ DÜZ YAZIYA AKTARMADA "HAFT PEYKER" ÖRNEĞİ** 67-77
Example of "Haft Peyker" for transferring verse text into prose
Masharîf KALANDAROV
- 7 **OEDİPUS KOMPLEKSİ BAĞLAMINDA DİVAN ŞİİRİNDE ÂŞİK-MAŞUK-RAKİB İLİŞKİSİNE BAKIŞ** 79-91
A view to relationship of lover–beloved–rival in Divan poetry by the context of the Oedipus complex
Özer ŞENÖDEYİCİ

- 8 **TÜRKLER HAKKINDA İRKÇİ ALMAN FIKRALARI** 93-99
Racist German Jokes about Turks
Muhammet KOÇAK
- 9 **ŞAMANDAN OYUNCUYA GİDEN YOLDA TÜRK HALK OYUNLARININ YAPISI VE İŞLEVLERİ** 101-111
Structures and Functions of Turkish Folk Dances on Its Path from Shaman to Player
Neslihan ERTURAL
- 10 **BİR GELENEĞİN FARKLI COĞRAFYALARDAN YANKISI: "ZAMANA" / "ZAMANE"** 113-125
Echo from Different Geography of A Tradition: "Zamana" / "Zamane"
Abdulselem ARVAS
- 11 **BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI VE MİLLİ MÜCADELEDE BİR SUBAY: ALİ YAVER TOROS (1885–1967)** 127-136
A Turkish Officer in the First World War and Turkish National Struggle: Ali Yaver Toros (1885-1967)
Fehim KURULOĞLU
- 12 **PARLAMENTER SİSTEME GEÇİŞ SÜRECİNDE BATI ANADOLU KONGRELERİ** 137-153
West Anatolian Congresses to the Pasing Parliamentary System
Mustafa EKİNCİKLİ
- 13 **ASAF HÂLET ÇELEBİ'NİN KUNÂLA ADLI ŞİİRİNİN ANLAM VE ÂHENK UNSURLARI EKSENİNDE TAHLİLİ** 155-167
An Analysis on Asaf Hâlet Çelebi's Poem "Kunâla" with Respect to Meaning and Rhythm
Necati TONGA
- 14 **ŞİİRİN GEOMETRİK ŞEKLİ** 169-178
Geometric Pattern of Poem
Sadulla KURANOV
- 15 **1928'DE YAYIMLANAN BİR TAŞRA DERGİSİ: "IRMAK" ÜZERİNE** 179-199
A Local Magazine Published in 1928: On "Irmak"
Sabahattin GÜLTEKİN
- ÇEVİRİLER / Translations**
- 16 **ESKİ KAZAK DİLİ TARİHİNİN KAYNAKLARI** 203-217
The Sources of the History of the Old Kazakh Language
A. B. SALKINBAY (Çev.: Ferhat TAMİR)

- 17 **ORTADOĞULU FİLOLOGLARIN ESERLERİNDEKİ TÜRK DİLLERİ (11.YY.– 18.YY)** 219-226
Turkic Languages in the Works of Oriental Philologists (11.yy.–18.yy.)
E. J. FAZİLOV (Çev.: Musa SALAN)
- 18 **TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE ZARF-FİİL CÜMLELERİNDE SÖZCÜK SİRALAMASI ÜZERİNE** 227-233
Zur Wortstellung in Konverbialsätzen im Türkentürkisch
İ. Ahmet AYDEMİR (Çev.: Duygu Özge DEMİR)
- DEĞERLENDİRME VE TANITIMLAR / Reviews**
- 19 **Igor de Rachewiltz - Volker Rybatzki (with the collaboration of Hung Chin-Fu)** 237-244
(2010), Introduction to Altaic Philology: Turkic, Mongolian, Manchu, Brill (Handbook of Oriental Studies: Central Asia, Vol. 20), Leiden - Boston, XX + 446 + xxxix, texts on 45 plates, 25 figures, ISBN: 978 90 04 18528 9.
HÜSEYİN YILDIZ
- 20 **Mehmet Önal, Edebiyat Sanatı (Edebiyat Teorisi, Belâgat ve Retorik, Edebiyat ve İletişim) (2012), Kurgan Edebiyat, Ankara, 531 s., ISBN: 978-975-267-670-1.** 245-247
HARUN CEYLAN
- 21 **Aleksandr Kolesnikov - İlyas Kamalov (2011), Avrasya Türkologları Sözlüğü, I. Cilt, 1. Kitap: Rusya Türkologları (XX. Yüzyıl), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 428 s., ISBN: 978-975-7213-33-8 (1. C.).** 248-251
SÜMEYRA HARMANDA
- 22 **Hakan Kırımlı (2012), Türkiye'deki Kırım Tatar ve Nogay Köy Yerleşimleri, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, Ankara, 654s., ISBN: 978-975-333-283.** 252-256
IŞILAY IŞIKTAŞ SAVA
- 23 **Tuncer Gülensoy (2012), Türkiye Türkologları ve Türk Diline Emek Verenler 1 (1800-1950: Türkolojinin 150 Yılı), Akçağ Yayınları: 1000, Ankara, 799 s., ISBN: 978-605-5413-59-0.** 257-260
BEKİR YAVUZ PEKACAR
- YAYIN İLKELERİ / Editorial Principles** 261-263
YAZIM KURALLARI / Writing Rules

GAZİ TÜRKİYAT

MAKALELER / *Articles*

